СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 52. — Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 7-го березня 1942. No. 52. — Jersey City, N. J., Saturday, March 7, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Малі Повітряні Сили Ген. МекАртура Завдали Японцям Тисячні Втрати - Токійо Проголосило Заняття Батавії - Голяндська Індія Потребує Для Ратунку Літаків, та Стимсон Заповів, що Вони Дістануть їх за Кілька Днів

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ КОНФЕРУВАВ З ВИСОКИМИ ВІЙСЬКОВИМИ ДОСТОЙНИКАМИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув довшу конференцію з високими американськими та британськими військовими достойниками. В дипломатичних колах пояснюють це тим, що Обєднані Держави, потерпівши невдачі на Пацифіку, приготовляються до великої сухопутної офензиви в Китаю, щоб на суші зломати азійського партнера Держав Осі. Здогади в тому напрямі узасаднюються ще й отвертою заявою віце-губернатора Східної Нідерляндської Індії, д-ра Губертіюса ван Мука, який в Бандунґ, Ява, сказав, що можна сподіватися ялінтського наступу на ворога „з другої сторони". В останніх дні президента Рузвелта відвідали секретар війни Г. Стимсон, шеф штабу ген. Маршал, шеф летунства ген. Арнолд, начальний командант фльоти адм. Кінґ, шеф морських операцій адм. Старк та Г. Гопкинс. З англійців відвідали президента генерал сер Джан Дил, адмірал сер Чарлс Литл, генерал Колвил Вімис та командер Р. Д. Колеридж. Президент Рузвелт приняв рівнож підсекретаря стейту Сомнера Велеса та адмірала Стенлея, що недавно був назначений амбасадором до Советського Союза. Здогадуються, що предметом нарад президента з тими високими достойниками були далеко-східні проблеми, головно евентуальна проти-японська офензива в Китаю та Індії, як теж проблеми доставы воєнних матеріялів для Росії та Китаю.

ФРАНЦУЗЬКИЙ АМБАСАДОР У СОМНЕРА ВЕЛЕСА

ВАШИНҐТОН. — Гастон Генрі-Гей, французький амбасадор, відвідав підсекретаря стейту Сомнера Велеса та висказав йому обурення французького уряду у Віші спричиною рейду англійських літаків на Париж. Даючи інтервю журналістам по конференції, амбасадор не скривав того факту, що він має цілком інший погляд на ці рейди ніж Сомнер Велес, який передвчера оправдав їх з боку воєнного права. Як кажуть, амбасадор висловлювався про британські „успіхи" з сарказмом, подаючи, що число жертви рейдів доходить до 1,000. Генрі-Гей заявив, що він запротестував в департаменті стейту в справі угоди американського уряду з „вільними французами" щодо Нової Каледонії, як рівнож дав вияснення щодо закидів про французьку співпрацю з німцями в північній Африці.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ ЛІТАКИ НА ДОПОМОГУ ОБОРОНЦЯМ ЯВИ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар війни Г. Стимсон на пресовій конференції заперечив неначебто Америка та Велика Британія занехали надії на рятунок Яви. Навпаки, твердив він, в останніх днях Америка вислала значне число літаків. Голяндські чинники твердять, що опізнена висилка літаків дала перевагу японцям у воздусі та тим перехилили терезку воєнних шансів в свою користь.

КАСТІЛЬО МАЄ ПЕРЕВАГУ В АРҐЕНТИНСЬКИХ ВИБОРАХ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Згідно з частинними обрахунками недільних виборів, радикальна й про-демократична партія Арґентини втратить багато послів на користь кандидатів заступника президента, Рамона Кастільо. Навіть в такій провінції як Ентре Ріос, що була фактично твердинею радикальної партії, Кастільо осягнув більшість. На вислід виборів в Арґентині жде ціла Америка, бо від того, хто буде мати більшу перевагу в конґресі, залежить, чи Арґентина піде за всіми американськими републиками віднosно тоталітарних держав, чи остане далі невтральною.

ТВОРЯТЬ ОКРЕМУ ПОВІТРЯНУ СИЛУ

ВАШИНҐТОН. — Секретар війни Генрі Стемсон заявив та пресовій конференції, що в пляні є організація летунства та надання йому такої форми, якої вимагає модерна повітряна війна. Це означає, що летунство буде окремою частиною збройних сил Америки, подібно як РАФ в британській чи Люфтваффе в німецькій арміях. Перед кількома днями він подав, що армію переорганізовано на три головні частини: сухопутня сила, повітряна сила, постачання, які стоять під одною командою та одним штабом. Ген. Г. Арнолд, шеф летунства, буде мати повну команду та контролю над новостворено Повітряною Силою.

ТИСЯЧІ ЯПОНЦІВ ВБИТІ В СУБІК БЕЙ

ВАШИНҐТОН. — Департамент війни подає, що американські літаки ген. Доґлеса МекАртура, бомбардуючи японські кораблі в Субік Бей, Филипинські острови, нанесли японцям величезні шкоди. Крім затоплення трьох великих кораблів, тисячі японських вояків понесли смерть від американських бомб. Найновіші й додаткові звідомлення зо штабу ген. МекАртура подають, що затоплені японські кораблі везли тисячі японських вояків, отже багато з них втонуло, або були вбиті, коли американські літаки засипали їх бомбами. Щобільше, комунікат також згадує, що підчас американського нападу, не було ніодного японського літака, а пояснюють це тим, що японці починають вичерпувати свої літаки. Всі американські бомбовики, що брали участь в нападі, повернули ціло до своїх баз.

ПЕРТІНАКС ЗАПОВІДАЄ ЯПОНСЬКО-РОСІЙСЬКУ ВІЙНУ

ВАШИНҐТОН. — Відомий французький журналіст Пертінакс подає, що назначення Натоке Сато новим японським амбасадором до Москви віщує нову японсько-советську війну. Пертінакс порівнує назначення Сато до злободенної місії Сабуро Курусу до Вашингтону минулої осени. Сата уважають за ліберала та ворога тоталітарних режимів, а свої погляди про відношення до них він висказував підчас служби на своїх постах у Варшаві, Брюселі та Парижі. Подібною жертвою був теж і Курусу, пише Пертінакс, який не поділяв поглядів токійського уряду. Одначе його післано до Америки, щоб за його плечами приготовити брутальний напад на Перл Гарбор. Це саме тепер і зо Сатом. Німці натискають, щоб японці вдарили з весною на Совети та допомогли їм зліквідувати большевицький фронт. Висилкою Сата хочуть японці приспати чуйність Сталіна, щоб тим краще несподівано напасти на його запілля, кінчить Пертінакс.

ЯПОНЦІ ЗАЛИВАЮТЬ ЯВУ

БАНДУНҐ. — Японські війська зо всіх сторін наступають на остров Яву і в деяких місцях цей подовгастий остров з 45 міліонами мешканців, майже перетяли на половину. Місцеві війська Обєднаних Держав ставлять завзятий опір, але японці їх дуже перевищають числом. Також японці мають більше літаків. Японське радіо подавало, що вже навіть столиця Яви, Батавія, впала. Але вістки з Бандунґу, тимчасової столиці, що знаходиться ще в руках нідерляндських сил, ще не потверджують цеї вістки.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ ЮХНОВ

БЕРН. — Советські звідомлення подають, що їхні війська здобули дуже важне місто на фронті біля Смоленська, Юхнов. Того здобуття советські війська довершили так нагло, що німці втекли лише з життям, залишаючи всі склади амуніції, повзи й іншу зброю, ненарушенними. Важну ролю в нападі відограла советська кавалерія. На фронті біля Старої Русси далі ведуться бої. Окружена 16 німецька армія зазнає величезних втрат. З 96,000 війська залишилось їй ще 60,000. Советська армія почала примінювати на масову скалю нові метачі мін, які дають дуже добрі наслідки, головно в боротьбі з повзами.

ІТАЛІЙЦІ НЕ МАЮТЬ ЩАСТЯ... І ОХОТИ БОРОТИСЬ

ЛОНДОН. — Британський старшина, що повернув з лібійського фронту, розказав про те, як 5,248 італійських вояків піддалось 50 британським воякам. Наперед була фронтова перестрілка поміж обома групами. Опісля британці в своїх окопах понаставляли повипихані фігури, як теж залишили кількох своїх вояків, які далі перестрілювались з італійцями. Решта британців обійшла італійців і з галасом почала на них ззаду наступати. Італійці думали, що це окружили їх зо всіх сторін британці і відразу зложили зброю.

СЛАВНА РОДИНА китайського головного команданта Чіянґ Кай-Шека перед самим його виїздом до Індії. Коло нього стоять широко звісні сестри Сунґ. Від лівої руки до правої: пані Чіянґ; пані Кунґ, жінка китайського міністра скарбу; командант Кай-шек; пані Сун Ят-сен, вдова по основнику китайської републики, котра втекла з Гонконґ перед самим заняттям його японцями.

ВАН МУК ЗАКЛИКАЄ ДО ОБОРОНИ ЯВИ

БАНДУНҐ. — Нідерляндський губернатор Яви, Губертус Ван Мук, заявив перед місцевою Народною Радою, що Обєднані Держави можуть кожної хвилини повести загальну протиофензиву проти японців, „з іншого боку". Він закликав всі місцеві збройні сили до завзятої оборони, на взір тої, яку виявляє ген. МекАртур разом зо своїми вояками на Филипинах. Ван Мук заявляв, що кожний день опору ослабляє ворога і в будучому причиниться до перемоги. Перевага на морі, яка дозволила японцям висадити військо на Яві, була причиною теперішнього критичного положення Яви, говорив Ван Мук. Він заключав, що остаточно це є світова війна і всі фронти зо собою тісно повязані. Обєднані Держави можуть програти на Тихім океані, але якийсь інший фронт, хочби советський, може вирішити остаточний кінець фронт, хочби советський, може вирішити остаточний кінець.

АВСТРАЛІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ІНВАЗІЇ

МЕЛБОРН. — Японці вже випробовують місця на австралійськім побережжі, де найкраще булоб заатакувати Австралію. По здобутті нідерляндської бази Сурабаї, що може наступити вже в найблизших тижнях, Обєднаним Державам на Далекім Сході залишиться лише одна остання база в Австралії, Дарвін. Японці вже кілька разів бомбардували ту базу і всі познаки вказують, що вони вже вкороткі пробуватимуть її здобути.

АНҐЛІЯ ПОКЛИКАЄ НОВІ РІЧНИКИ

ЛОНДОН. — Англійський уряд порішив покликати до військової служби чоловіків в віці від 41 до 45 літ. Але уряд виразно зазначує, що йому головно потрібно лікарів і дентистів. Інших людей вбільшости будуть залишати далі в цивільному промислі. Міністер праці, Бевин, заявив, що людські ресурси в Англії вже майже використані до самого дна. Тепер треба більше уваги звертати на жінок. Вони мусять брати чимраз більшу участь не лише в цивільнім промислі, але також в армії. Бевин теж заявив, що влада щотижня пересухує 50,000 англійських жінок і 35,000 з них приділяє до ріжної військової служби.

ВІДЛОЖЕННЯ ЗАЯВИ В СПРАВІ ІНДІЇ

ЛОНДОН. — Хоч урядові кола були подали до відома, що вже зроблять на днях заяву в справі Британської Індії та дадуть їй більші політичні права, проте чомусь ту заяву бодай на пару днів здержано. Зроблять її щойно наступного тижня. Дехто каже, що причини цього здержання є англійські консерватисти, які далі не віщують нічого доброго з надання Індії більших політичних свобод.

ДАЛЬША НІМЕЦЬКА АҐІТАЦІЯ ПРОТИ АНҐЛІЇ

ЛОНДОН. — Контрольована німцями французька преса далі розводить завзяту пропаганду проти Англії за те, що британські бомбовики бомбардували французькі фабрики. Ця преса зідлива говорить, що англійці вміють вбивати лише цивільних людей і що вміють нападати лише на робітників та їх родин. Зате англійські власти опублікували фотографії з бомбардованих околиць і на них зовсім виразно видно, що бомби влучали лише в фабричні обєкти, а потерпіли лише ті цивільні будинки, які знаходились близько фабрик. Англійські ґазети також говорять, що для Англії це дуже прикра річ бомбардувати французькі фабрики, але бомби і літаки виробляні в тих французьких фабриках приносять смерть англійському цивільному населенні.

КОМУНІСТИ ПІДТОЧУВАЛИ ФРАНЦІЮ

РІОМ. — В дальшім тягу судової розправи в Ріом знов зізнавав бувший міністер летунства Гю Ля Шамбр. Він говорив, що він, як теж бувший премієр Даладіє, робили все, що було в їх силах, щоб розбудувати французьке летунство. Але перешкод було дуже багато. В багатьох летунських фабриках великі впливи мали комуністи. Бувало, що щоб дістати працю в летунській фабриці, треба було дістати леґітимацію приналежности до французької комуністичної партії. Як Сталін запиязнився з Гітлером комуністи зовсім виразно переводили саботажі в фабриці і навіть вивішували плякати з написами, що „Одна година менше праці, одна година ближче революції". Перешкоди робили і власники фабрик, які не хотіли переходити на масову продукцію. Вкінці перешкоди були й у самій армії, яка недоцінювала летунства і не старалась вишколювати відповідного персоналу. Брак летунів і технічного персоналу в армії був дуже великий. Не було теж гангарів і робітень для літаків. 50 американських бомбовиків треба було відіслати до французького Марока в Африці, щоб там їх змонтувати.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокє число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Theree months	$2.50

З ДЕСЯТИМ РОКОМ

День 4. березня 1933. року вже став історичним. Без огляду на те, як закінчиться теперішня війна, та що ще вдасться, чи не вдасться, президентови Рузвелтови осягнути, він ввійде не тільки в американську, але й всесвітню історію, як велика історична фіґура. Ось тому і день його першої інавґурації треба вважати вже тепер днем історичним.

Френклин Д. Рузвеят має за собою уже девять років тяжкої праці на президентськім становищі найбільшої демократичної потуги. Та те, що стоїть перед ним, себто, що припаде на дальші три роки його президентури, буде безсумнівно ще тяжчим і важнішим ніж те все, що було досі.

Світовий конфлікт, в якому опинились Злучені Держави, щойно зачав входити в рішальну фазу. Та ще досі Злучені Держави не є як слід підготовані до рішального бою. Завданням президента є тепер приспішити ось ту підготовку. Вже те одно є незвичайно важким завданням. Тимбільше, що приходиться його виконувати в часі, коли з ріжних сторін надходять не дуже добрі новини, бо Обєднаним Державам приходиться уступати з важних позицій і хвилево здавати їх ворогам. Саме ті невдачі, що є вислідом непідготованности демократій до війни, якої вони собі не бажали і до якої не змагали, використовують ріжні чинники на те, щоб ширити зневіру і підкопувати довіря народу до президента як нашого начального вожда. Що так є, то легко переконатись із самих промов президента. А що це є нерозумне, то легко пізнати, коли возьмемо на допит наш власний практичний розум.

Факт є, що ми є у війні. Чи ми хотіли в ній бути, чи ні, це тепер не важне. Факт є, що ми вже поробили великанські заходи, щоб приспособоти цілу націю, всю нашу продукцію, весь наш апарат — для воєнних потреб. На те видали ми великанську суму грошей. І ще їх видамо більше. Отже нема ніякого вороття. Можна тільки те все надармо витратити і війну програти, або війну виграти, перемогти ворожі нам режіми й ідеольоґії й положити кінець насильству та грубій силі й зачати заводити новий порядок у світі.

Ось так представляються справи в десятім році урядовання нашого президента. Щож ми, що бажаємо собі добра, як і добра свому краєви, можемо на те все сказати? Таж ніщо інше, а тільки побажати президентови свіжих сил, щоб видержав ось той великий тягар, що спав на нього, та приректи, що попиратимемо з усіх сил зусилля уряду, щоб ми могли ту війну якнайскорше закінчити з перемогою Америки, себто з перемогою Обєднаних Держав і світотої демократії. Це така проста льоґіка, що над нею нема потреби довше застановлятись. До неї треба тільки пристосуватись

Тотальне Зусилля

В обличчі японської небезпеки австралійський уряд змобілізував цілу свою націю і поставив усіх людей, жінок і чоловіків, під військову дисціпліну. Не лише вояки, але й всі цивільні люди, мусять виконувати таку роботу і в тім місци на якім вкажуть вищі власти. Також мусять працювати за ту саму ціну, що вояки. Зрозуміло, що враз з обовязком люди одержали відповідні права, себто харчевий і одежний пайок, як теж право дарового мешкання, подібно як це дістають вояки.

Тепер в Австралії ніхто з робітників, професіоналістів, чи власників фабрик не буде говорити, що треба, а чого не треба робити. Це скажуть їм їхні наставлені військові та цивільні старшини. З затисненими зубами всі мусітимуть горячково працювати скільки стане їх сил. Ніхто не витрачатиме надармо часу на свари, тертя і непорозуміння. Одним словом ціла Австралія переміниться буквально в одну касарню, в якій все, що живе, служитиме воєнним цілям: відвернути японську небезпеку, яка смертельно загрозила австралійській нації.

Подібне може зайти в Америці. Пишемо це не в ціли викликування паніки, тільки в ціли приготування населення до того, що може зайти. Бо коли зайде потреба, то це буде бовязком нашого уряду таке запровадити. Тоді ніхто з громадян не сміє воркотіти, що ось мовляв, вкорочують нам наші свободи. Навпаки, не лиш не можна буде боротись за те з урядом, а треба буде заохочувати уряд до цього, щоб це було в нас теж впроваджено.

Можна надіятись, що до цього не прийде тому, бо Америка ніколи не знайдеться в такій небезпеці, в якій нині є Австралія, що має лише сім міліонів мешканців. Також Австралія лежить далеко ближче Японії ніж Америка. Проте американська суспільність не поповнить помилки, коли, замісць заколисувати себе занадто великою безпекою перед ворогом, буде припускати, що подібна небезпека, яка грозить нині Австралії, може колись загрозити й Америці. Почуття такої небезпеки заставить кожного глибоко застановитись і змусить його напружувати всі свої сили, щоби вложити якнайбільше труду в оборону свойого краю.

Майже певним є це, що ця війна триватиме дуже довго. Бо по обох сторонах стоять страшні потуги, яким далеко ще до вичерпання їх сил. Державі Осі, включаючи Японію, ще далекі від прогри. Ціла Европа стогне під ярмом німців. Японія відносить блискучі перемоги і навіть під мікроскопом ніхто нині не догляне в неї найменшого знаку, що вона вже ось хилиться до упадку.

З другого боку ми маємо теж чотирьох велитнів. В Китаю Чіян Кай Шек від ряду літ ставить опір японській аґресії і до нині не заломився. Це 400 міліонів людей. Совети далі висмоктують з німців чимало людської і матеріяльної енерґії. Британійська імперія, хоч тут і там подається на фронтах, але дотепер нігде не заломалась. Її можливости величезні, а те, що повставало впродовж довгих віків, як заявив сам Гітлер, не дасться легко покопати. Та найважнішим чинником по цім боці є Америка. Всі ми дуже добре знаємо, що це Америка. Вона тільки в початках своєї продукції. А вже, як подають урядові чинники, вона витворює більше літаків, ніж всі Держави Осі до купи взяті. Що буде за рік?

Всетаки вороги ще міцні. Вони ще дуже міцні і переможного кінця цій війні ще не видко. Ще багато розчарувань зазнаємо всі, доки не побачимо першої зірки, що віщуватиме повну перемогу. Японія може захопити цілий Далекий Схід. Увільнивши свою фльоту від теперішних її завдань, вона може випустити хмари кораблів на Тихий океан. Так як нині японські субмарини, так колись японські кораблі можуть пробувати атакувати американські береги. Подібне може пробувати зробити Гітлер на Атлянтійськім океані.

Чорні хвилі настануть. І в тих хвилях треба буде мобілізувати цілу націю. Кожному треба буде виразно сказати, на якім місци він має стояти і що робити. Американські фабрики, які нині викидають зо себе десятки тисячі літаків, викидатимуть сотки тисяч. Отже сотки тисяч повітряних американських фортець розлітатисьме по всіх світових фронтах і бомбардуватиме ворожі позиції, ворожі фабрики і ворожі живчики.. А чи американці є добрими вояками, показав ґен. МекАртур. Що варта американська повітряна фльота, показують американські летуни в Бурмі. Але тих летунів мусить бути далеко більше. Також багато більше фронтової армії потрібно для Америки. Все це вона вишколює, підготовляє. На наших очах росте така страшна потуга, що неможливо ні на хвилину припускати, що вона може бути кимнебудь на світі поконана.

Все таки вороги ще дуже сильні. До них треба добре готовитись. Тому війна потриває ще довго і з затисненими зубами треба до неї готовитись.

З ПРЕСИ ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ

I. МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІЯРХ ДО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ, АВТОКЕФАЛЬНИХ ЄПИСКОПІВ.

В **„Ню Йорк Таймс"** з дня 22. лютого ц. р. пише американський кореспондент з Москви, Ралф Паркер, про становище української православної церкви під німецькою окупацією. Це становище є властиво тим насвітленням цеї справи, яке виходить з пастирського листа патріярха Російської Православної Церкви Сергія, проголошеного дня 5. лютого в Уляновську.

Сергій уневажнив акцію волинського єпископа Полікарпа Сікорського в справі створення Української Національної Автокефальної Церкви, як рівнож осудив митрополита Діонізія (Варшава) за намагання творити в Польщі окрему Православну Автокефальну Церкву. Сергій взиває всіх православних визнавців, а зокрема українських єпископів, щоб були вірними „матірній церкві" та не давалися зводити на манівці й не „кидали свого стада на поталу вовкам". Сергій далі виявляє, що після його відомостей, Полікарп іменунав себе архиєпископом Луцька та Ковеля і за порозумінням з німецькою владою став головою Православної Церкви в Україні. Зазначуючи, що Полікарп Сікорський є „петлюрівцем", що служив в українській армії в роках 1919—20. Сергій закидує Полікарпови симонію, кажучи, що він був заявив уже раз льояльність для советського режіму, а тепер висказується про нього з ненавистю.

Діонізій також обвинувачений.*)

Сергій рівнож обвинувачив теж і митрополита Діонізія за це, що він мав старатись в німецькому міністерстві віроісповідань, щоб його назначено головою православної церкви на Україні, цебто головою Української Православної Автокефальної Церкви. Стверджуючи, що ця акція відбувалась під німецьким впливом, Сергій осудив її, наводячи слова св. Григорія Кесарівського про „християн, що лучаться з варварами, щоб нищити християнство". Згідно з твердженням Сергія, Діонізій не вагався визнати скоро німецьких наїзників, щоб таким чином лекше захопити маєтки Української Православної Церкви.

Далі Сергій пятнує Гітлера, представляючи його як чортівську, незрівноважену й душевно хору людину, що хоче знищити християнство, ставлячи себе на місце Бога, а „Майн Кампф" на місце Біблії. Та проте каже Сергій, заходить небезпека, що Гітлера будуть представляти українському народови як добродія православія.

Заклик до українських єпископів.

Далі Сергій звертається до всіх украніських єпископів, які піддержали акцію Полікарпа й Діонізія, щоб вони навернули з того шляху та прилучилися до матірної московської церкви як це зробили многі польські православні єпископи на Білорусі та Західній Україні в 1939 р. Німці, каже Сергій, хочуть використати православну церкву, думаючи, що біля неї обєднається великий процент українців, як це було перед революцією. Для тих цілей, каже Сергій, німці приготовлялися від давна. В Чехословаччині та Польщі (по окупованні німцями) було багато священиків, серед них навіть ці, що втекли з Західньої України перед червоною армією в 1939 р., які думали про поворот на Україну. Навіть за польської влади у Львові було багато священиків-втікачів із Советської України, які в злуці з одною чи другою політичною партією працювали для повалення советського режіму. Та московський патріярх це завжди осуджував.

Втікачі про життя на Україні.

Далі кореспондент Ралф Паркер подає, що хоч на Україні церква за Советів майже не існувала, проте українські селяни були привязані до реліґії, а многі з них переховували в своїх хатах ікони та святі образи.

Большевицькі втікачі з України подають, що німці стараються створити для політичних цілей могутню українську національну церкву, як теж намагаються витворити ентузіязм для Скоропадського, Медянцева, Мельника, Кубаєвича та інших осіб, відомих в Україні й Білорусі з революційних часів. Та селяни є проти цього. Доказом того є напад на двір Медянцева, українського дідича у Звягелю (Новгород Волинський), на який напали повстанці та вимордували його гостей, що зїхалися на бенкет. Ось таке передає Ралф Паркер, подаючи ще й інший матеріял про те, як німці намагаються усунути всякі сліди советського панування.

*) Митрополит Діонізій є з роду москалем. Відомий з того, що за Польщі нищив всіми силами украінізацію Православної Церкви.

II. ПЛЯНИ С. БАНДЕРИ.

Польська нюйорська ґазета **„Нови Сьвят"** з 1. березня 1942 р. подає дальші інформації про українські справи. Подає їх на основі тих відомостей, які має діставати польський уряд у Лондоні. В статті **„Довкола української справи"** читаємо таке:

„Українська націоналістична ґрупа Бандери, що була упривилійована в добі перед німецько-советською війною, репрезентує значні впливи серед українського громадянства на полуднево - східніх землях Польщі. Коли почалася німецько-большевицька війна, ґрупа ця постановила поставити німців перед доконаний факт та приспішити їх рішення в українській справі. Одним з їх вчинків, було проголошення вільної та великої України, дня 27. липня, в моменті, коли большевицька армія опускала Львів. Боєвики Бандери опанували частину урядів у Львові, а адвокат Стецько оголосив в імені Бандери, як президента, повстання Української Держави. Оголошено рівнож лісту членів українського уряду на чолі зо Скрипником. Це мало на меті витворити враження, що Україна повстала самочинно, та що господарі, цебто українці, повитають вступаючі німецькі війська. На другий день, цебто 28. липня 1941 р. тікаюча з Перемишля советська армія знову заняла Львів та приступила до ліквідації української ірриденти. Бандера сховався до катедри св. Юра, а Митрополит Шептицький постановив її оборонити. Однак через наступ німецьких військ большевики покинули Львів. По приході німців до Львова Бандера укривався кілька днів, одначе пізніше німці його арештували та вивезли до Німеччини. Арештовано теж Скрипника, прем'єра украніського уряду. Велику ролю в ліквідації цеї спроби української незалежности мав відіграти Скоропадський.

Політична програма Бандери та виступ Павликовського.

„Програма Бандери обнимала створення Великої України, яка мала обнимати Басарабію, Карпатську Україну, та польські східньо-полудневі землі з границями на Сяні та Бузі; ця

(Докінчення на стороні 3-тій)

В. Лебедев.

ПРИГОДА ЗІ СОБАКОЮ

— Нічого не потребую розуміти, чи ви чули, зовсім нічого! Три дні минули і як постановляє закон, отже пес є моєю власністю.

— Алеж, горожанко, таж, ви ради Бога, жінка! Чейже візьмете під увагу, що маю хору жінку, яка не може жити без того пса?

— То купіть їй другого. Нема нічого простішого, як це!

— Ах, отже то так, горожанко! Коли так, то знайте, що про цю справу говоритимемо інакше. Цікавий я, як ви виправдаєтеся перед судом. Бо я заскаржу вас!

— Добре. Ждатиму спокійно на розправу. Таж я говорила вам, що право по мойому боці. Ви мене не залякаєте.

— Закон, кажете. Ніякий закон не щадить злочинців! Побачите. Вас замкнуть, бо то звичайне злодійство.

— Безсоромний, попробуйте це сказати мому чоловікові. — — Дуже добре, я зараз поговорю з ним і сподіюся, що він, як мущина, буде розумніший від вас.

— Ха, ха, прошу дуже, лише попробуйте прийти. Мій чоловік, наче чогось сподівався, є тепер дома. Він вас навчить шанувати закон і жінок, коли вас ваша — хора жінка не вспіла навчити доброго тону. Отже до побачення безсоромний горожанине!

Телефон різко задеркотів. Сердитий та змучений вийшов Блінов із телефонічної будки. Не чув і не бачив нічого, поки не найшовся на перехрестю трамваю. Тут трохи протверезився. Задумався неприємне прочуття стиснуло його серце.

— Хто зна, як прийме мене той чоловік? Безсумніву прийде до виправдування... Що це обходить Тетяну, коли вона щось хоче, то хоч головою бий об мур. А то каші наварила мені... І навіщо мені треба було того дурноватого пса?!

Коли трамвай зупинився на розі Товарової вулиці, Блінов був наче розбитий. Ще лише думка про жінку попихала його вперед, жінку, що жде його дома... Як лише подумає як то вона гляне на нього, коли нічого не зробить, страх збирає його. Небаром найшов каменицю ч. 21 та вийшов на третій поверх. Колиж прочитав на дверях „ч. 17", знову пристанув нерішучо.

Щойно тоді, як ізза дверей відізвався пес, натиснув пальцем кісточку електричного дзвінка.

Коли висока товста *пані* відчинила двері, Блінов зараз інстинктовно пізнав, що перед хвилиною говорив із нею через телефон. У тій самій хвилині Леді вискочила з кута, така щаслива, вимахувала хвостом, стала скакати до господаря та лизати йому руки. Блінов дуже зворушився такою собачою вірністю та став дуже рішучий. Пригнувся до долівки, став пригортати пса та з висока (поправді з низька) на хвилинку впялив зір у господиню, що у бішеній мовчанці гляділа на цей ніжний образець.

Небаром почулися на сходах тяжкі, мужеські кроки. Блінов скоро підніс голову та — закаменів: його директор Клюмкин ішов напроти нього з виряченими очима та глумливо всміхався.

— Здоровий був друже Блінов, а диви, диви, хто сказав би, що він тут! То це ви той добродій, що так страшно налякали мою жінку. Ви згадували щось про суд, крадіж і ще щось там. Хтоб то подумав, кажу. Я все подавав вас іншим за примір і все вірив, що ви скромний, пожиточний та ввічливий робітник... А тиха вода береги рве... Хто подумав би, що з вас такий нумер! Позвольте, мій дорогенький спитати вас лише одно, чому ви тепер не в уряді, як повинно би бути? Чи сьогодні маєте може свято, чи як то кажеться? Песяче свято, хе, хе!

Блінов підвівся, випростувався й осміхнувся придуркувато.

— То ви прийшли по пса, що? — говорив далі Клюмкин. — Домагаєтеся його тоді, коли вже минув законний речинець? Що, ви не знаєте законів, га? А може ви лише неписьменні, га?

Несподівано перестав сміятися та гостро, неприхильно глянув на Блінова:

— А може ви помилилися? Чи рішучо певні, що то ваш пес? Чи ви можете це на письмі доказати, як приміром песячою метрикою, дипльомом або чимсь подібним? Мушу вам по приятельськи порадити, щоби ви не спішилися занадто, молодий чоловіче. Чи то дійсно ваш пес? Чи не помиляєтеся ви?

Блінов відчув безмежний біль у середині. Щось підійшло йому до серця. Затиснув зуби в уста та говорив слово за словом:

— Даруйте, Сергію Федоровичу, ті пси справді похожі один на одного як яйце до яйця.... Мій пес подібний до цього, одначе цей не є мій!...

Клюмкінове лице уложилося до усміху.

— Ну, ну, бачите, молодий чоловіче, я вам говорив, говорив вам стільки разів, що чоловік мусить насамперед добре подумати, заки щось скаже. Не добре, коли молодий чоловік, головно, коли він на становищі, так як ви, не передумавши, шукає заключки. Це моглоб йому занадто зашкодити. Бачите, цей нещасний пес... чи варта він, навіть колиб був і ваш, а він не ваш, як це ви самі перед хвилиною признали, чи варта він стільки злости та непередуманих слів? Зовсім ні, мій любий, зовсім ні, тай чорт зна ще, хто там водився з тим нещасним псом, може яка сумнівна жінка...

Блінову земля стала крутитися довкола. Ноги задріжали йому й він одним енерґічним махом замкнув двері та найшовся на сходах. Усе було йому неясне, чув лише як зпоза дверей скомліла Леді Скомліло і його серце.

Блінов, Блінов! як ти вернешся додому та що скажеш твоїй жінці? Чи ти відрікся Леді, а ради чого?

(Кінець).

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УБИЛИ БАГАТУ ВТІКАЧКУ ЗО ЛЬВОВА

НЮ ЙОРК. — Невідомий злочинець замордував в готелі „Суттон" на 56 вулиці Сузу Фльору Райх, жінку львівського промисловця Маряна Райха, що в 1939 р. по розвалі Польщі втекли зо Львова та через Канаду прибули до Ню Йорку. Злочинець обмотав голову жертви шматами, щоб вглушити крик, а відтак задусив її. Він забрав ріжні дорогоцінности вартости $1,500 й з того виходить, що злочину доконав на грубунковому тлі.

ЧІЯН І ВЕЙВЕЛ КОНФЕРУЮТЬ

ЛОНДОН. — Новоназначений вожд британських військ в Індії, ґенерал Арчіболд Вейвел відбув довшу конференцію з вождом китайських сил, маршалом Чіян Кай Шеком. Ціллю їх нарад було це, щоб зорґанізувати належну оборону Китаю і Індії перед японською небезпекою. Китай і Індія мають приблизно 800 міліонів мешканців.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВИМОВНИЙ КОМУНІКАТ.

Командант німецької окупаційної армії в Франції видав комунікат про вбивство німецького вояка на сторожі. В комунікаті говориться:

„Дня 1. березня 1942 року скрито й в боязливий спосіб убили злочинні елементи одного німецького вояка на сторожі..."

Коли представник Гітлера говорить про скритовбийство, це справді капітальне. Ще вимовніша погроза, що за вбиття одного німця окупанти вбють 20 закладників. Памятник моральної сліпоти, яка ціхує божевільних людей.

РОЗКРИВАЮТЬ СВОЮ ВЛАСНУ ПРОПАҐАНДУ.

У цій загрозі командант німецької окупаційної влади каже, що він скаже розстріляти за одного німецького вояка 20 „комуністів і жидів".

Очевидно, хто комуніст, це буде судити сама окупаційна влада. Які признаки комунізму вона признає, можемо догадатися: француз, що не годиться з Квізлінґським урядом у Віші.

Мимоходом німці розкривають найбільше підзначну ціху своєї пропаґанди: вона має два коники: комунізм і жидівство.

НЕ МАЄ СЛІВ НА ВІДПОВІДЬ.

Перед судом у Ріом станув оноді на зізнання як один з обвинувачених ґенерал Ґамелен, що на початку теперішньої світової війни стояв на чолі французької й анґлійської армій.

Через пів години предсідник суду читав закиди проти нього, а потім спитався ґенерала, що він скаже на своє оправдання. Ґенерал заявив: „Я не маю нічого на відповідь".

І знов суддя перечисляв поважні закиди проти ґенерала й знову питався, чи він має щось на це сказати. Ґенерал не мав. Суддя пригадав йому, що як він не хоче боронити себе самого, він повинен принаймні боронити армію. Ґенерал відповів: „Але як я можу боронити в такому положенні, в якому я находжуся?"

І справді, як міг ґенерал говорити про честь французької армії, коли його судді й уряд, що стоїть за ними, чести ніякої не знає?

ЦИГАНСЬКА ВІРА.

На нюйорському процесі проти Павла Борхардта, обвинуваченого за шпигунство в користь Німеччини, прокураторія вела проти обвинуваченого докази, що він, уроджений з жидівських родичів, приняв наперед протестантську віру, а потім магомеданську, а накінець католицьку.

Обвинувачений не хотів признатися, що він зміняв віру в політичних цілях. Не дивлячися на ці заперечення, лишається все не вияснением, чому саме зміняв віру, і то стільки разів. Як людина змінить віру раз, це ще природне. Як вона потім вернеться до первісної віри, це теж звичайне. Всякі зміни поза те вже виходять поза межі звичайности й вимагають спеціяльних вияснень.

Бачучи такі скоки в віруванні, як ті, що їх виробляв Борхардт, кожний готовий подумати, що тут певно ділали не справжні релиґійні мотиви в зміні віри. Догадуються, що Борхардт робив усе на приказ згори. Як циган, що готов признаватися до віри, милої панові.

ВЕЛИКИЙ ҐЕНЕРАЛ.

Г. А. Де Від, редактор журналу, присвяченого військовим справам, написав книжку про великих ґенералів двох світових воєн. Він говорить про таких великих полководців: Шліфена, Гінденбурґа, Людендорфа, Гофмана, Кичнера, Лоренса, Першинґа, Петена, Ґамелена, Вейвела, Чорчила, Секта й Гітлера.

Бачимо, що є між ними й ґенерали ворожих армій. Це міг би дехто може вважати зрадою своєї сторони, коли признається велич ґенералів ворожих армій.

Та подумавши глибше, чи можемо сказати, що всі великі ґенерали бються по нашому боці?

ҐЕНЕРАЛИ?

Питалися деякі критики: чи Чорчил і Гітлер належать між ґенералів?

Колиб брати звичайного ґенерала, то певно, що не можна би їх за ґенералів уважати, бож вони не відбули вищого військового вишколу. Одначе беручи справу з боку, зовсім практичного, що виходить з того, що хтось не кінчив шкіл? Невжеж він не рішає цих справ, які вирішує ґенерал з військовою академією?

КНЯЗЬ ПОМЕР БРАНЦЕМ.

Дуже гарні річи наговорили американські ґазети про князя Амедеа Аосту, що помер оноді на сухоти як бранець у Східній Африці.

Не беруть йому за зле навіть того, що він був від самого початку фашистівського режіму великим почитачем Мусолінія.

Чи не виходять хвалителі з того самого заложення, з котрого виходили колись американські кольоністи в війнах з індіянами, кажучи: „Індіянин лише тоді добрий, коли він мертвий"?

СПРАВА НАГОЛОВКУ.

Недавний російський військовий комунікат доносив про заняття російськими військами кількох міст на Україні.

"Ню Йорк Таймс" дав цій новинці наголовок: „Ще більше міст на Україні визволено". Якби ця новинка появилася в якійсь ґазеті, прихильній до держав оси, вона мала би наголовок: „Большевики хваляться, що загрозили кільком українським містам".

ОДИНОКИЙ ВИХІД.

Всякому думаючому читачеві ґазет дасть багато поживи для думки оповіщення відомих місячників „Либерті" й „Сатердей Івнінґ Пост", що починаючи з квітнем будуть рахувати за один примірник не 5 центів, як досі, а 10 центів.

Оба ці „маґазини" належать до найпочитніших в Америці. Число їх читачів досягає міліонів. Кожний з них має величезні приходи з оголошень, бо має так багато, що журнал виглядає немовби вішало для оголошень.

Все таки навіть така публікація не бачить супроти зросту цін на матеріяли іншого виходу, як піднести ціни на видавництво.

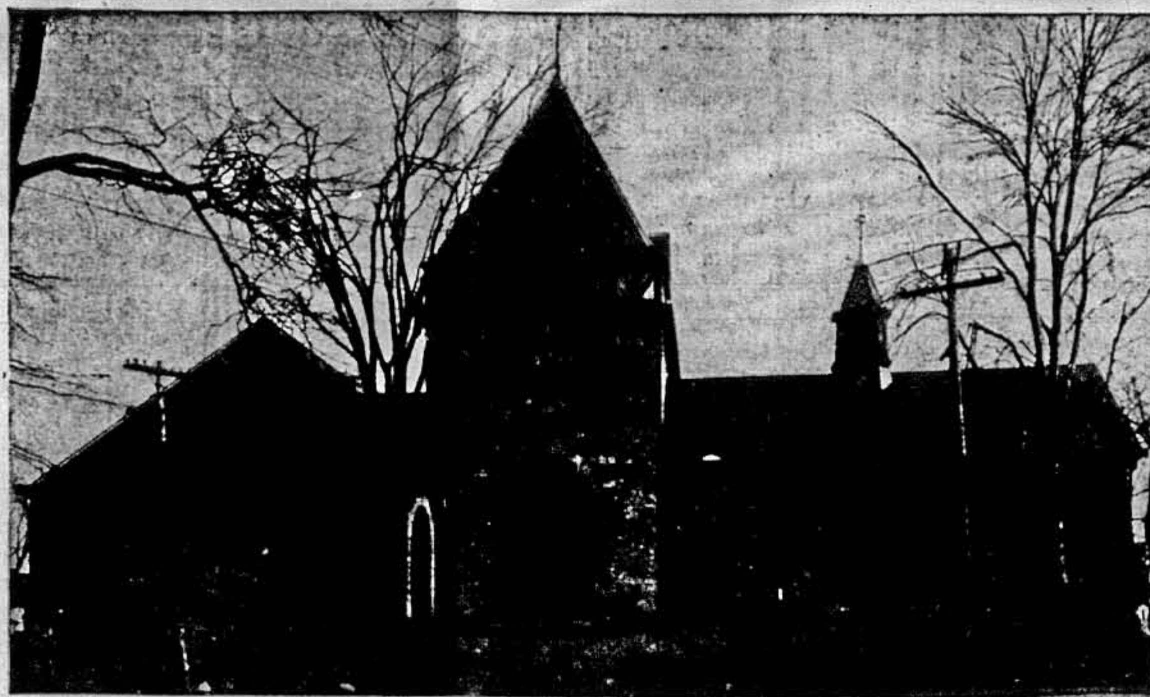
ПЕРШИЙ РАЗ.

„Сатердей Івнінґ Пост" при тому пригадує, що ціна того журналу буде піднесена з 5 центів на 10 центів у перший раз за сто років.

Це очевидно має бути арґументом, що теперішня підвишка ціни є оправдана.

Та це є арґумент для думаючих людей. Для недумаючих важний є інший арґумент: Як ви могли видавати ґазету за ту ціну через сто років, чому не можете тепер?

Що обходить недумаючу людину те, що тепер настали зовсім інакші умовини, як були досі?

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ І БІБЛІОТЕКА В СТЕМФОРД, КОНН.

Що Вислати до Українського Музею в Стемфорді, Конн.?

„Ніякі гроші не дадуть такого великого проценту, як гроші видані на просвіту" — сказав один учений. І коли глянемо оком довкруги нас, так переконаємося, що Злучені держави вповні зрозуміли конечність культурно - освітних інституцій. вони знають, що не тільки золото, брилянти чи хмародери дадуть силу державі, але перш усього є потрібна освіта, щоб можна вміло розпоряджувати багатствами світа. І тому подбали про ріжного рода школи, бібліотеки й музеї.

Конечність культурно-освітних інституцій зрозуміли також українці на рідних землях. Розуміємо її теж і ми.

Українці в Злучених Державах можуть похвалитися згаданими інституціями. Мають чудові мужеські й дівочі нижчі й вищі школи. Є величава бібліотека, є гарний музей. І нашим бажанням є вдержати ті інституції на високому поземі, бачити їх усе в якнайкращому розвитку. Напевно кожна людина, що носить прадідівську українську назву, хотілаб по змозі своїх сил помогти тим інституціям. Однак правду сказати, не все знає як. І тому хочу прийти з порадою тим, що інтересуються Українським Музеєм і Бібліотекою в Стемфорд, Конн. Іде про те, що можна вислати до тих інституцій.

Рік 1942. це той, в якому ведеться велика кампанія у справі розбудови Українського Музею у Стемфорд, Конн.

На цю ціль уже молодь устроїла в Ню Йорку, Н. Й., величаві „Вечерниці" й тим способом придбала на Музей $400. Булоб бажаним, щоб молодь і старші інших місцевостей також зробили на згадану ціль бодай одно підприємство в році.

Отже конечністю є вислати бадай малі грошеві жертви на вдержання Музею, закуплення шаф, оправу книжок і т. п.

Можна також висилати ріжного рода речі, а для кращої орієнтації вичислю: 1) предмети добувані з землі, як клевці, списи, посудини глиняні, всякі монети; 2) вироби залізні, деревляні, глиняні, скляні та інші, виконані колинебудь українцями; 3) всякі одяги старинні, як селянські, міщанські; 4) ріжні прикраси, якими украшують себе, свої домівства, одяг, посуду (на примір: різьби деревяні, вишивки, вироби ткацькі, килими, скатерти, нашивки на одіню, писанки, паперові витинки); 5) церковні образи на дошках, полотні, скірі, металю, склі; 6) ріжні гуцульські вироби; 7) різьби в дереві й камені; 8) посуди і знаряди ріжних призначень богослужебних; 9) всякі ризи в цілости й частях; 10) книги писані й друковані в ріжних оправах; 11) акти державні, парохіяльні й громадські; 12) особисті памятки людей чимось заслужених в церковно-народнім життю. (Отже — портрети, одяги, бібліотеки, листи...) 13) образи, рисунки, різьби малярів і різьбарів українських: 14) писання українських поетів та учених; 15) памятки їх життя (всьо, що до них відносилосяб); 16) документи нашого політично-історично життя (акти козацькі, шляхотські, міщанські, селянські, братські), як в українських землях так і в ріжних краях, де тільки живуть українці; 17) ріжні інструменти, на яких грали на українських землях; 18) полотна грубі, клоча, повісма, кужілі і т. п.

Музей у Стемфорді збирає всьо, що тільки відноситься до українського життя. Тому, як маємо подібні річи, не дивімся, що то старе, подерте, знищене, але уважно запакуймо й вишлім на адресу:

Ukrainian Museum,
Stemford. Coon.

Ті власне старі речі, що нам не потрібні, є конечні для Музею. Через належне уложення і збереження цих памяток Український Музей дасть можність якнайширшим кругам української нації пізнати своє життя, а вченим спеціялістам дасть спромогу точно розслідити й вірно висвітлити історію українського культурно-національного життя у постійну й певну науку грядучим поколінням.

Марія Клячко.

YOUR ARMY

(This is the forty-second of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

Military commentators in general agree that the modern armored fighting vehicle is the legitimate descendent — modernized, mechanized and streamlined—of the Armored knight who rode roughshod over the ill-armed and unarmored foot soldiers of the Middle Ages. Of the exploits of the armored knights, good, bad and indifferent, historians, poets, minstrels and story-tellers have recorded more than sufficient. But, of the skills and labors of the artisans who kept the knights in what might be called working order, there is a dearth of information. Obviously after a knight had been tumbled off his horse and had hit the ground with a clang, his armor must have needed the services of an expert maintenance man. Nevertheless, history is generally silent on the manner in which this chore was handled and on the methods by which the maintenance men for the one-man tanks of the days of Chivalry were trained. Repairs to the outstanding units of King Arthur's Armored Force appear to have been done more or less by magic.

Ther is no magic in the maintenance of a modern Armored Force—unless the skills and techniques of modern science be so classed. The technicians who keep the modern armored units in condition are trained in the Armored Force School, in which the technique of the "assembly line" is applied to the work of educating specialists for the force. This school was established by the late Major General Adna R. Chaffee, known in the Army as the "Father of the Armored Force."

On August 7, 1940 General Chaffee issued the following directive:

"There will be established at Fort Knox, Kentucky, and Armored Force School for the purpose of training all military specialists in the Armored Force."

It took some time to assemble the necessary instructors and equipment, but on Nevember 4, 1940 the Armored Force School enrolled the first students in its own plant — which was built from scratch. It was far from complete when the school opened. Oil drum braziers loaded with coke were used to warm the shops and class rooms until furnaces could be delivered and installed The first class included 219 commisioned officers and 1,615 enlisted men, from the First and Second Armored Divisions and the 70th Tank Battalion, along with ten enlisted men of the Marine Corps.

In the early stages of the school's existence there was naturally some experimentation with the curriculum. And in the meantime the work of completing the physical plant proceeded. When it was finally finished there were 341 buildings, of which 41 were for instruction purposes. The others included barracks, a theater with a seating capacity of more than 1,000, a post office, a branch post exchange, and recreation installations. Soon it was announced that the Armored Force was to be enlarged and this announcement provided a new problem for the school. It was not considered wise to enlarge the plant so the classes were put on a two-shift basis. Instead of holding classes running eight hours a day, five days a week, they were held twelve hours a day, six days a week, a six hour shift to a class. Students of one class checked in at 6:00 a. m. and knocked off a 12:00 noon. Students of the other class checked in at 1:00 p.m. and were dismissed at 7:00 p.m. Courses were reorganized so that every piece of equipment in the school was in use all day, on every class day.

The courses are designed to turn out expert specialists in every phase of tank utilization, from radio operators to experts on internal combustion engines, including electricians capable of locating and repairing without delay any trouble which may develop in the complicated electrical wiring systems of the tanks. Great emphasis is placed on gunnery, gunners being trained by the use of a device which simulates the rolling and pitching of a tank in action.

The curriculum—which is being constantly improved and adapted to the changing needs of new developments in armored vehicles—included the following on January 1, 1942:

Officer's Courses — communications, tank maintenance, wheeled vehicle maintenance, basic and advanced tactics and gunnery.

Enlisted men's course—radio operators, radio electricians, tank mechanics, wheeled vehicle mechanics, blacksmith workers, welders, radiator and sheet metal repair, motorcycle mechanics and gunnery.

The Armored Force School also operates an Officers' Candidate School to train enlisted men as officers for the Armored, a clerical school for enlisted men and a Cookes and Bakers' School with special courses for mess sergeants and mess officers.

З Преси про Укр. Справи

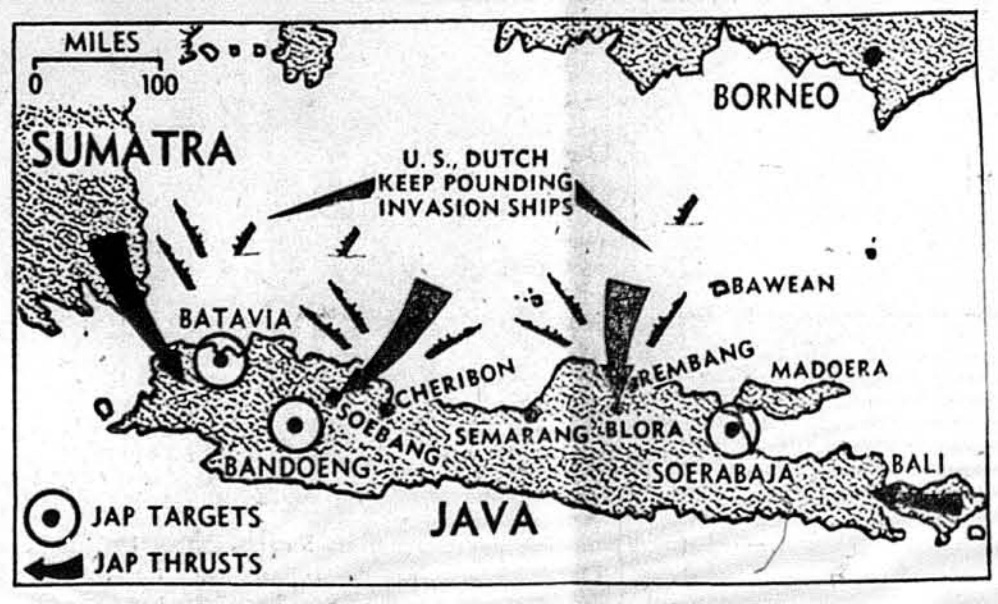
(Докінчення зі сторони 2-гої)

Україна мала бути сфедерована з незалежною Словаччиною. В тій великій українській державі першу ролю мала відігравати Західня Україна як „центр відродження українського національного руху".

„Треба зазначити, що спроби Бандери були попереджені певними потягненнями деяких українських умірковаиих ґруп. Дня 22. червня 1941 р. (вибух німецько-большевицької війни) відбувся в Кракові зїзд українських умірковаиих ґруп УНДО-ня, петлюрівських ґруп, українців з Волиня та інших, на якому постановлено загально-українське порозуміння. Резолюції зїзду ні одним словом не згадували про пронімецьке наставлення. Та заявляли, що ця ґрупа стане до диспозиції українського уряду, який буде створений на українських землях. Зїзд покликав до життя спільний Репрезентативний Український Національний Комітет, у проводі котрого станув б. сенатор Павликовський. Але змагання цього комітету не осягнули нічого, бо німці відмовилися признати його політичним представництвом українських мас. Дня 22. липня Павликовський заявив, що їде до Львова, щоб заняти місце в українському національному русі.

„Ось ті спроби обидвох українських ґруп не довели до нічого, бо німці не хочуть створити незалежної України. Для Німеччини є вигідніше такий стан річей, в якому вона може екпльоатувати польські та українські землі без творення будьяких форм українського політинчого життя. Не зважаючи на це, що українці мають упривілиоване становище в Сх. Галичині, вони таки починають розуміти, що рахунок на німецьку поміч був великою помилкою й що розвязка української справи можлива є тільки про співпраці двох народів — польського й українського".

90 відсотків усіх мешканців Злучених Держав терпить на певного рода недомагання в ногах.

ПОЛЕ БОЮ.—Карта показує три напрямі, в котрих ідуть головні удари японських військ на голяндський острів Яву.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

Концерт В. Ємця.

В неділю, 22. лютого, в Українськім Народнім Домі відбувся концерт нашого найславнішого віртуоза на козацькій кобзі-бандурі, Василя Ємця. Голова Злучених Орґанізацій м. Клівленду, п. О. Малицький, представляючи п. Ємця, розповів, що якраз тепер минуло 30 років, як ювилят розпочав в Україні свою артистичну діяльність на кобзі і обїхав майже всю Европу з своїми виступами-концертами, чаруючи грою не лише своїх, але й інші народи.

Поява артиста на сцені викликала грімку бурю оплесків. Цілий концерт присутні вислухали з великим зацікавленням, про що свідчить певний спокій в салі. Кожну точку програми слухачі нагороджували довгими оплесками.

Заслухавшись чарівної гри на бандурі, я пригадав собі як десь в 1911. році чув вперше концерт бандуристів і лірників, який Укр. Клюб „Родина" влаштував в Києві. На тім концерті виступали найкращі кобзарі із Полтавщини, Катеринославщини та Київщини. Ці сліпці зробили на мене незатерте враження, якого не забуду ніколи. Від тих кобзарів наш ювилят брав початки кобзарської гри.

Чув я в 1919. р. в Камянці на Поділлю в Народньому Театрі концерт В. Ємця, але то, що я чув в неділю, 22. лютого ніяк не можна рівняти з концертом сліпих кобзарів і навіть з концертом В. Є. в 1919. За останніх 20 років ювилят набув таку віртуозність, яку хіба можна побачити в кращих світової слави пяністів.

Всі точки програми є власні композиції п. В. Ємця, або його укладу. Отож компонуючи певну музику, п. Ємець вкладав до неї не лише своє знання але й душу. Виконуючи свої точки з усіма ознаками художнього віртуоза, В. Ємець переживає всі моменти даного твору, що мистецькою грою передається на присутних слухачів.

Тут подаю вкоротці програму концерту.

„Гомін з України" — вязанка українських народних пісень льоґічно звязаних і в артистичній інтерпретації, окремим вступом і каденцією.

„Чого плачеш Україно" — пісня з визвольних часів, в який передається трагічний кінець цих змагань. Виконана була з глибоким почуттям, яка залишиться довго в памяті.

„На вулиці скрипка грає"— народна пісня, розвинена і урізноманітнена з своєї основної мельодії до складної композиції. Виконана була по мистецьки та вислухана з увагою.

„Гей у мене був коняка" — до слів Я. Щоголіва, оспівавшого у своїй поетичній творчости Слобожанщину, зокрема козацтво. В вій козак згадує як він був вояком, а тепер ходить за плугом поганяючи воли. У виконанню відчувався жаль за минулим.

„З Кримських гір" — орієнтальний малюнок. В цій композиції чується дійсний подих гір і чужі орієнтальні моменти, що часом пригадують думи з циклю „Невольницьких плачів".

„Ой літає орел сизий" — музика на слова Т. Шевченка.

„Киселик" — кобзарський речитатив, пересяклий гумором. Ця пісня викликала багато сміху, а ще більше оплесків.

„З Запорозьких степів" — вязанка українських мельодій у вільній передачі, що творить немов зовсім окремий музичний твір, який змальовує широкий український степ і тогочасних завзятих його господарів-запорожців. Виконано з глибоким чуттям.

„Сніговій" — артистична імпровізація заверюхи, яка в своєрідних акордах і хиткім темпі виконана, дає малюнок сніговію із всіма своїми звуками і виттям вітру з холодом і снігом.

„Максим козак Залізняк" — історична пісня.

„Доволі плакати ридати". Бойова пісня новітніх запорожців, в якій так і відчувається відвага і завзятість запорожзька, готовість віддати своє життя на жертвенність батьківщини.

„Дощик" — музичний малюнок, оснований на народній мельодії „І шумить і гуде". Художньо-мистецька імітація дощу, в якій чи не найбільше артист виявив свою віртуозність та техніку гри. Це один з найкращих творів артиста-композитора.

„Журилася попадя" — гумористична кобзарська пісня-речитатив, яка викликає веселий настрій у присутних.

„Козак-Шарівка" — кобзарський козачок, дуже вдало і широко розроблений у поважний мистецький твір. Пан Ємець походить із села Шарівки, тому і в цій грі відчувається особливий настрій артиста, звязаний із рідним і милим, що звуками бандури передається на слухачів.

По вичерпанню всієї програми публика викликала ще артиста, який залюбки відспівав під акомп. бандури „Запорожець над конем" — слова Я. Щоголіва, в якій передано зворушуюче прощання казака з конем, його бойовим товаришем, що в чистім полі його „за брата мав". Цю пісню п. Ємець відспівав так задушевно, що ті звуки лились в серце кожного із слухаючих.

„Перезвони"—музичний образ. Це є один з найкращих його творів. Мені багато разів приходилось слухати подібні перезвони в Києві, коли то із св. Софії, Печерської Лаври чи Братського монастиря скликали вірних на молитву. Пан Ємець талановито імітує дзвонення і чуючи їх, ці чарівні дзвони, так і хочеться молитись.

Підчас концерту о. П. Білон привітав артиста з його 30-літньою працею та подякував за те, що виніс бандуру у широкий світ, та належно зарепрезентував її творця — Український Нарід. Присутні, ціня чи заслуги ювилята, зложили ювилейний щедрий дар.

о. Петро Білон

ПРОПАВ НА МОРЮ.—Поручник-командант Гю Дейвид Блек, командант американського дістроєра „Джейкоб Джовкс", що згинув оноді при березі Ню Джерзі з утратою 130 моряків. Блек мав 39 літ і оставив жінку та 3 дітей.

АЛТУНА, ПА.

Відділ У. Н. С. закуповує Бонди Оборони.

В січні обходив 145 відділ У. Н. Союзу 36-літний ювилей свого оснування і з цеї нагоди купив Бонд Оборони на суму $150. Додамо, що молоді члени нашого відділу вже служать в американській армії, як т Василь Ґураль, син предсідника відділу, що є в летунській службі, та Василь Крамар, що служить в армії на Пацифіку.

Е. Патроник, секр.

УЗНАЛИ ФІРЕКА ВИННИМ ПЕРЕД ФЕДЕРАЛЬНИМ СУДОМ

ВАШИНҐТОН. — Федеральний суд, після кількох днів розправи узнав Дж. Сильвестра Фірека винним за зломання закону про реестрацію чужинецьких аґентів. Його жде кара від 2—6 років тюрми. Прокуратор назвав його „речником Берліна" в Америці та одним з найздібніших німецьких пропаґандистів поза Німеччиною. Йому закидали, що він писав промови для тих американців, а навіть конґресменів, що були проти війни з Німеччиною. Фірек, що був автором численних проти-анґлійських книжок, заробляв $2,500 місячно від Німецької Бібліотеки Інформацій та $500 місячно від німецької ґазети в Мінхені. Його оборона внесла спротив та домагається повної розправи.

ТАРЗАН, ч. 518. Хто був заскочений?

Коли Вилйено та Алтарик побачили ворожий корабель, впала нагла команда: „Приготовитися до акції!"

А на палубі палядійської ґалери залунав дзвінких голос Ґуйона: „Войовники Палядії! Зближається ворог! Всі на свої боеві становища!"

„Чи пічнемо вогонь на ворога зо всіх пушок нараз"? запитав послушно дижурний старшина, який командував гарматами.

Ґуйон показав таємничу паку. „Тепер відчиніть цю паку! Ми покажемо піратам, що ми маємо та заскочемо їх чимало!"